

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 379/2021-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **SAND, s. r. o.**, J. Hollého 645, Šaštín-Stráže, IČO 36 247 561, zastúpenej spoločnosťou **URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o.**, advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 33/2015 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 33/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“). Domáha sa tiež priznania finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že na okresnom súde bola 18. augusta 2015 podaná žaloba proti sťažovateľke ako žalovanej o zaplatenie finančnej sumy 13 671,30 eur s príslušenstvom. V napadnutom konaní okresný súd 27. novembra 2015 vydal platobný rozkaz, ktorý sťažovateľka napadla 14. decembra 2015 odporom, v ktorom vzniesla námietku litispendencie a navrhla konanie zastaviť. Okresný súd uznesením z 30. júna 2016 prerušil konanie z dôvodu, že v tom čase prebiehalo na Okresnom súde Trnava konanie pod sp. zn. 25 Cbi 23/2014 (ďalej len „súvisiace

konanie“) na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal proti sťažovateľke ako žalovanej vyslovenia neúčinnosti dohôd o vzájomnom započítaní pohľadávok, medzi ktoré patrili aj pohľadávky, ktoré sú predmetom napadnutého konania vedeného na okresnom súde.

Okresný súd v napadnutom konaní uznesením z 21. júna 2018 druhýkrát prerušil konanie z dôvodu prebiehajúceho dovolacieho konania v súvisiacom konaní, ktoré bolo dôvodom prvého prerušenia napadnutého konania.

Uznesením z 18. júla 2019 okresný súd rozhodol o pokračovaní v napadnutom konaní, keďže dovolacie konanie v súvisiacom konaní na Okresnom súde Trnava bolo 24. januára 2019 právoplatne zastavené.

3. Okresný súd v napadnutom konaní uznesením č. k. 5 Cb 33/2015-152 z 10. januára 2020 rozhodol o zastavení konania z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania, a to prekážky už právoplatne rozhodnutej veci (prekážky *res iudicata*), vzhľadom na zistenie, že o nároku žalobcu uplatnenom v napadnutom konaní bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Trnava v súvisiacom konaní.

Dňa 12. februára 2020 podal žalobca odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania, ktorým navrhol, aby odvolací súd uznesenie o zastavení konania zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Sťažovateľka podala 26. marca 2020 vyjadrenie k odvolaniu žalobcu. Dňa 1. júna 2020 boli odvolanie a spis predložené Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“), ktorý uznesením č. k. 31 Cob 54/2020 z 23. septembra 2020 potvrdil uznesenie okresného súdu z 10. januára 2020, ktorým zastavil konanie v časti o zaplatenie finančnej sumy 13 671,30 eur, a vo zvyšnej časti o zastavení konania v časti príslušenstva vrátane závislého výroku o trovách konania ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Dňa 21. októbra 2020 bol spis z krajského súdu vrátený okresnému súdu. Na pojednávaní 9. marca 2021 vyniesol okresný súd rozsudok, ktorý sťažovateľka napadla odvolaním z 10. mája 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje na uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 578/2020 z 15. decembra 2020 (ďalej len „druhé uznesenie ústavného súdu“), ktorým ústavný súd rozhodol v poradí o druhej ústavnej sťažnosti v rovnakej veci sťažovateľky tak, že ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Sťažovateľka sa nestotožňuje s argumentáciou a odôvodnením druhého uznesenia ústavného súdu a trvá na tom, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol a stále je neefektívny a nesústreďený. Okresný súd v tejto veci dvakrát prerušil konanie, ktorého celková doba trvala spolu 2 roky a 6 mesiacov, pričom ústavný súd v druhom uznesení celkovú dobu napadnutého konania s prihliadnutím na prerušenie tohto konania považoval za akceptovateľnú

a neporušujúcu práva sťažovateľky. S touto argumentáciou ústavného súdu sa sťažovateľka nestotožňuje v celom rozsahu, pretože ak by aj bolo prvé prerušenie napadnutého konania zo strany okresného súdu hospodárne, tak druhé prerušenie tohto konania už nebolo zákonné.

Podľa sťažovateľky okresný súd v napadnutom konaní nebol absolútne nečinný, jeho postup bol však nesústreďený, nekoordinovaný a laxný. Celková dĺžka konania na oboch stupňoch predstavuje ku dňu podania ústavnej sťažnosti už 5 rokov a 9 mesiacov, pričom spis bol na krajskom súde iba 4 mesiace. Celková dĺžka vedenia napadnutého konania, ktorú „je možné hodnotiť ako prieťah (zohľadňujúc prvé prerušenie avšak nezohľadňujúc druhé nezákonné prerušenie) je už vyše 4 roky.“

6. Sťažovateľka poukazuje tiež na to, že 21. októbra 2020 bol spis z krajského súdu vrátený okresnému súdu, pričom ten „je od tejto doby už 4 mesiace nečinný, okrem vytýčenia“ pojednávania na 9. marec 2021. Keďže rozsudok okresného súdu sťažovateľka napadla odvolaním z 10. mája 2021, napadnuté konanie tak nie je právoplatne skončené. Tiež nebolo rozhodnuté o trovách konania a odvolanie ešte nebolo postúpené krajskému súdu. Podľa sťažovateľky tak napadnuté konanie nebude skončené ani najbližšiu dobu, čo je možné pričítať iba nesústreďenej práci okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Predmetom preskúmania v konaní o ústavnej sťažnosti je opakované tvrdenie sťažovateľky o porušení jej označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že sťažovateľka svoju prvú ústavnú sťažnosť týkajúcu sa namietaného porušovania označených práv v napadnutom konaní doručila 21. apríla 2020, o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 238/2020 z 26. mája 2020 tak, že ju odmietol. Označené rozhodnutie ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť jeho doručením 23. júna 2020. Sťažovateľka následne po uplynutí približne štyroch mesiacov doručila svoju opakovanú v poradí druhú ústavnú sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní 7. októbra 2020, o ktorej rozhodol ústavný súd druhým uznesením z 15. decembra 2020 tak, že ju ako zjavne neopodstatnenú odmietol. Druhé uznesenie ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť jeho doručením 15. januára 2021. Predmetom tohto konania je v poradí tretia ústavná sťažnosť sťažovateľky.

9. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

10. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci (napr. II. ÚS 4/2020, IV. ÚS 134/2020).

11. Porovnaním obsahu ústavných sťažností sťažovateľky dospel ústavný súd k záveru, že táto ústavná sťažnosť v časti, ktorou namieta porušenie označených práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom postupom okresného súdu, je totožná s vecou, o ktorej už ústavný súd rozhodol druhým uznesením. Rozhodnutie o odmietnutí v poradí druhej ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti nemožno považovať za rozhodnutie „o podmienkach konania“, ktoré by bolo možné dodatočne splniť (ako to je napr. pri nesplnení zákonom predpísaných náležitostí). Naopak, v okolnostiach prerokovávanej veci ide o tzv. kvazimeritórne rozhodnutie, ktorým bola ústavná sťažnosť odmietnutá pre zjavnú neopodstatnenosť, ale v skutočnosti bola vec meritórne prerokovaná.

12. Ústavný súd už minulosti v prípadoch opakovaných ústavných sťažností tiež uviedol, že procesné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom je namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, štandardne nie je spôsobilé v prípade opakovanej sťažnosti založiť prekážku *rei iudicatae* podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde a ani štandardne nezakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 55 písm. c) zákona o ústavnom súde. Pokiaľ však ide o opakovanú sťažnosť podanú s neprimerane krátkym časovým odstupom niekoľkých dní alebo týždňov od skoršieho rozhodnutia ústavného súdu o identickej sťažnosti tých istých sťažovateľov z hľadiska jej predmetu, ústavný súd zastáva názor, že povaha označených práv, ktorá sa spája s plynutím času, umožňuje prijať záver, že v princípe ide len o vyjadrenie nesúhlasu so skorším rozhodnutím ústavného súdu o tej istej veci (II. ÚS 59/2021).

13. Podľa § 55 písm. c) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak navrhovateľ sa ním domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu. Z argumentácie sťažovateľky je zrejmý jej nesúhlas so závermi druhého uznesenia ústavného súdu. Takýto návrh na preskúmanie rozhodnutia ústavného súdu je však s poukazom na zákon o ústavnom súde neprípustný.

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) a c) zákona o ústavnom súde.

15. V súvislosti s námietkou sťažovateľky o nečinnosti okresného súdu po vrátení veci z krajského súdu 21. októbra 2020 ústavný súd poznamenáva, že toto namietané obdobie (v rámci napadnutého konania) už nebolo predmetom posudzovania ústavného súdu v jeho druhom uznesení. Z obsahu zapožičaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že okresný súd následne 19. januára 2021 nariadil vo veci pojednávanie na 9. marec 2021. Na tomto pojednávaní okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorý sťažovateľka 10. mája 2021 napadla odvolaním. Dňa 4. júna 2021 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie a 7. júna 2021 zaslal odvolanie spolu výzvou na možnosť vyjadrenia sa k nemu strane žalobcu.

16. V okolnostiach danej veci nemožno prisvedčiť sťažovateľke, že okresný súd bol vo veci po jej vrátení z krajského súdu nečinný. Skutočnosť, že uvedený súd nevykonáva žiadne úkony, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (napr. III. ÚS 106/2018). Aj v rámci tohto obdobia treba počítať s fázou konania, ktorou je príprava na pojednávanie a ktorá nasleduje po oboznámení sa s obsahom rozhodnutia odvolacieho súdu. V rámci tohto obdobia súd musí mať určitý časový priestor, aby sa s tým oboznámil, aby vec skutkovo vytriedil a zaoberal sa právnou stránkou veci. V danej veci je zrejmé, že okresný súd sa aj v uvedenom období „nečinnosti“ (podľa názoru sťažovateľky) vecou zaoberal a v primeranej dobe aj vzhľadom na v tom čase platné opatrenia v súvislosti s mimoriadnou pandemickou situáciou na území Slovenskej republiky nariadil vo veci pojednávanie. Sťažovateľka aj napriek tomu, že na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, ktorý následne napadla 10. mája 2021 riadnym opravným prostriedkom, podala 3. júna 2021 túto ústavnú sťažnosť, hoci, ako už bolo uvedené, okresný súd od vrátenia veci z krajského súdu vo veci plynule konal.

17. V konaní vo veci ústavnej sťažnosti namietaných zbytočných prietahov sú pre rozhodnutie ústavného súdu obdobne ako pre všeobecný súd rozhodujúce okolnosti existujúce v čase vyhlásenia rozhodnutia. Pre záver ústavného súdu vo veci namietaného porušenia práv postupom všeobecného súdu preto zásadne nemožno zohľadňovať hypotetickú možnosť jeho postupu v budúcnosti a tak, ako to požaduje sťažovateľka v bode 4 ústavnej sťažnosti, vychádzať z ničím nepodloženého predpokladu, že napadnuté konanie „*nebude právoplatne skončené ani najbližšiu dobu...*“. Z tohto dôvodu na túto námietku ústavný súd v kontexte posudzovanej veci neprihliadal.

18. Medzi namietaným postupom okresného súdu v napadnutom konaní po vrátení veci z odvolacieho súdu a obsahom sťažovateľkou označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohla reálne viesť k vysloveniu porušenia práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto odmietol túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

20. Nad rámec uvedeného ústavný súd právnenmu zástupcovi sťažovateľky pripomína, že takýto výkon advokácie *prima facie* nezodpovedá účelnému uplatneniu alebo bráneniu práva, za ktorý by mu mala patriť odmena. Ide len o účelové využívanie či zneužívanie neznalosti sťažovateľov na účel generovania, resp. saturovania trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu